

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

О.П. БОХОНЬКО

Хмельницький національний університет

На сучасному етапі Україні необхідно вирішити багато складних завдань з перебудови та удосконалення державної економіки. При цьому необхідно враховувати сучасні взаємовідносини в політиці, торгівлі, сучасні досягнення науки та техніки, а також дії міжнародних організацій. Особливу увагу слід приділити міжнародній організації зі стандартизації оцінювання відповідності та акредитації, оскільки стандартизація безпосередньо вирішує питання розробки та використання норм та правил, які відображають дію об'єктивних техніко-економічних законів, впливає на розвиток промислового виробництва, вносить вагомий внесок у зростання суспільного добробуту.

Згідно визначення ISO/IEC стандартизація встановлює і використовує правила з метою впорядкування діяльності в конкретній галузі на користь і при участі усіх зацікавлених сторін для досягнення загальної оптимальної економії при додержанні умов експлуатації та безпеки.

Метою дослідження є розгляд сучасних норм та правил технічного регулювання як підґрунтя функціонування економічного та правового просторів в країні на сучасному етапі.

Діяльність з стандартизації в Україні визначена новою редакцією закону «Про стандартизацію», який набув чинності з 3 січня 2015 року та впроваджує міжнародні та європейські принципи стандартизації. Згідно даного закону в Україні створено національний орган стандартизації, який не є органом державної влади і функції якого виконує «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», скорочено ДП «Укр-НДНЦ» [1].

Дорадчо-наглядним органом національного органу стандартизації є керівна рада, наказ про діяльність якої було прийнято в лютому 2015 р. До повноважень керівної ради належить схвалення проектів рішень щодо технічних комітетів з стандартизації, програми робіт зі стандартизації і щорічного звіту про діяльність національного органу стандартизації [2].

Правові та організаційні засади стандартизації в Україні забезпечуються основоположними стандартами національної системи стандартизації [3]. Їх нова редакція була затверджена національним органом стандартизації. Наказом від 31 грудня 2015 р. вимоги стандартів цього комплексу встановлені з огляду на прийнятий Закон України «Про стандартизацію», його нову редакцію, а також вимогу міжнародних нормативних документів ДСТУ ISO Guide 59-2000 «Кодекс ustalених правил стандартизації» та угоди ТВТ ВТО. Ряд основоположних стандартів є ідентичним перекладом міжнародних стандартів. Наприклад ДСТУ1.1:2015(ISO/IEC Guide 2:2004, HOD), ДСТУ1.7:2015(ISO/IEC Guide 21-1:2005,NEQ), інші основоположні стандарти Національної системи

стандартизації приведено у відповідність до закону України «Про стандартизацію».

З цією метою було розглянуто номенклатуру стандартів, які утворюють національну систему стандартизації. Проаналізовано їх зміст, визначено нові терміни зі стандартизації, визначені мета та основні принципи. Слід відмітити принцип добровільного застосування національних стандартів та кодексів усталеної практики, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами.

Важливим також є перехід на дворівневу систему нормативних документів, а саме національні стандарти та кодекси усталеної практики, які прийняті національним органом стандартизації та стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, які прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію.

Україна як держава, однією з провідних засад зовнішньої політики якої є забезпечення інтеграції в європейський політичний, економічний та правовий простір, розробила та виконує цілий ряд заходів, які дають змогу долучатись до єдиного правового простору ЄС.

З метою приведення національного законодавства у сфері технічного регулювання у відповідність до вимог законодавства ЄС забезпечується гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими. Фонд Національних стандартів складає 15133 національних стандарти, з них 11 300 стандартів є європейськими. Відповідно скасовано чинність міждержавних стандартів, що розроблені до 1992р. В 2015р. було скасовано 15773 стандарти, що відносились до міждержавних, в тому числі ДСТУ ГОСТ, які були ідентичними ГОСТам до 1992р. В роботі значну увагу приділено VI розділу закону "Про стандартизацію", що має назву «Прикінцеві та перехідні положення», де визначено, що міждержавні стандарти, що діяли до 1992р. застосовуються як національні до їх заміни чи скасування. Проаналізовано також план заходів національного органу з стандартизації, встановлено факт поступового скасування стандартів до 2019 р.

Таким чином, сучасні зміни, що проводяться в галузі стандартизації та формують державну політику в цій сфері, забезпечують можливість створення в Україні єдиного економічного простору з країнами ЄС.

Література:

1. Про стандартизацію [Електронний ресурс]: Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. – Режим доступу :<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.

2. Правила проведення робіт з національної стандартизації. Національна стандартизація : ДСТУ 1.2: 2015. – На заміну ДСТУ 1.2: 2003; Чинний з 2015-12-20. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015. – 30 с. – (Національний стандарт України).

3. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів. Національна стандартизація: ДСТУ 1.1 : 2015 (ISO/IEC Guide 2: 2004, MOD). – На заміну ДСТУ 1.1 : 2001 ; Чинний з 2015-12-20. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015. – 47 с. – (Національний стандарт України).